

# MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

## SLUŽBY ZDRAVIA PRI PRÁCI

### **1. Charakteristika špecializačného odboru**

Špecializačný odbor „služby zdravia pri práci“ je významný odbor v prvej línii kontaktu orientovaný na dohľad nad pracovnými podmienkami a zdravím zamestnancov. Prioritou tohto odboru je systematické sledovanie zdravia zamestnancov vo vzťahu k práci. Ku kľúčovým úlohám patrí tiež tvorba a zabezpečovanie opatrení na ochranu a podporu zdravia zamestnancov.

### **2. Dĺžka špecializačného štúdia**

Špecializačné štúdium trvá najmenej 3 roky.

### **3. Požiadavky na zaradenie do špecializačného štúdia**

- a) odborná spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolaní lekár<sup>1)</sup> a
- b) odborná spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo.<sup>1)</sup>

### **4. Obsah a rozsah špecializačného štúdia**

#### **A. Teoretické vedomosti**

1. pracovné zdravotné služby: legislatíva; povinnosti zamestnávateľov a zamestnancov, organizačné zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby, rozsah služieb, dokumentácia,
2. poškodenie zdravia z práce: choroby z povolania, ohrozenie chorobami z povolania, choroby spojené s prácou, pracovné úrazy,
3. výskyt chorôb z povolania, posudzovanie, odškodňovanie, prevencia,
4. metódy zamerané na nápravné opatrenia v rámci primárnej prevencie chorôb z povolania a poškodení zdravia z práce,
5. faktory práce a pracovného prostredia, ich vplyv na zdravie zamestnancov,
6. kategorizácia prác z hľadiska zdravotných rizík a určovanie rizikových prác,
7. základné postupy pri poskytovaní prvej pomoci na pracovisku a postupy pri vzniku havárie na pracovisku,
8. nové trendy v pracovnom lekárstve a ochrane zdravia pri práci.

---

<sup>1)</sup> § 33 a 33a zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov.

## A.1 Špecifické témy

1. identifikácia násillia páchaného na ženách a mužoch (vrátane seniorov) vo všetkých jeho formách, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
2. problematika marginalizovaných rómskych komunít.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.1 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

## A.2 Všeobecné témy

1. zdravotnícka legislatíva,
2. legislatíva pracovno-právnych vzťahov, bezpečnosti práce, ochrany zdravia pri práci a sociálnej starostlivosti,
3. zdravotnícka etika,
4. systém verejného zdravotného poistenia,
5. systém sociálneho zabezpečenia a lekárska posudková činnosť u zamestnancov,
6. práva pacienta, vrátane práv osôb so zdravotným postihnutím,

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.2 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

## B. Praktické zručnosti

### B.1 Počet zdravotníckych výkonov

Zdravotný výkon	Počet	
	asistencia	samostatne
stratégia odberu a vyhodnotenie vzoriek biologického materiálu vrátane biologických expozičných testov a návrh opatrení	5	2
stratégia a vyhodnotenie odberu vzoriek pracovného ovzdušia a návrh opatrení	5	2
stratégia a vyhodnotenie merania fyzikálnych faktorov na pracovisku	5	5
vypracovanie posudkov o riziku a plánu riadenia rizika pre prácu s expozíciou chemickým, fyzikálnym a biologickým faktorom	5	10
vypracovanie prevádzkových poriadkov pre pracoviská s rizikom hluku, prašného aerosólu a chemických faktorov	5	3
vypracovanie odborného stanoviska z prešetrenia pracovných podmienok a spôsobu práce pri podozrení na chorobu z povolania	5	2
hodnotenie fyzickej záťaže pri práci vrátane manipulácie s bremenami a návrh opatrení	5	3
posúdenie pracovísk so zobrazovacími jednotkami a návrh opatrení	5	2
hodnotenie psychickej pracovnej záťaže na pracovisku a návrh opatrení	5	3

vypracovanie návrhu pitného režimu pri záťaži teplom a záťažou chladom pri práci	2	2
vykonanie lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci u zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce podľa štandardných postupov a náplní	5	100
vykonanie lekárskeho preventívneho prehliadok vykonávaných podľa osobitných predpisov zameraných na prácu vo výškach, prácu vodičov z povolania, prácu v noci, prácu so zobrazovacími jednotkami	5	30
vykonanie a vyhodnotenie klinických pracovno – lekárskeho vyšetrovacích metód zameraných na zisťovanie poškodení zdravia z práce (chladové testy, fotopletyzmografia, audiometria)	10	30
vyhodnotenie vyšetrení zameraných na poškodenie zmyslových orgánov (zrak, sluch) pri práci	10	30
vypracovanie náplne rekondičného pobytu pre zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce	5	15

## B.2 Rozsah povinnej odbornej zdravotníckej praxe

Pracovisko	Dĺžka
pracovisko pre dohľad nad pracovnými podmienkami a zdravím zamestnancov (pracovná zdravotná služba, klinika alebo oddelenie pracovného lekárstva, úrad verejného zdravotníctva alebo ambulancia všeobecného lekára), z toho:	36 mesiacov, z toho:
• pracovisko preventívneho pracovného lekárstva.	3 mesiace
• pracovisko klinického pracovného lekárstva a klinickej toxikológie,	3 mesiace
• pracovisko pracovnej zdravotnej služby,	3 mesiace
• teoretická a praktická príprava vo vzdelávacej ustanovizni	2 týždne

## C. Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov, vrátane osôb so zdravotným znevýhodnením, marginalizovaných rómskych komunít, ľudí bez domova, utečencov, migrantov a iných zraniteľných skupín, s ohľadom na ich špecifické potreby v komunikácii.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti C. absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu v období kratšom ako 10 rokov, nemusí ich opakovane absolvovať.

## 5. Ukončenie špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred skúšobnou komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

## **6. Výstupné vedomosti a zručnosti**

1. vykonávať lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci vrátane hodnotenia výsledkov laboratórnych, zobrazovacích a iných vyšetrení, zohľadňovať kontraindikácie na zaradenie zamestnanca na prácu,
2. vydávať posudky o zdravotnej spôsobilosti zamestnanca na prácu,
3. identifikovať, hodnotiť, analyzovať a posudzovať riziko vplyvu jednotlivých faktorov práce a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov,
4. vyšpecifikovať požiadavky objektivizácie faktorov práce a pracovného prostredia,
5. interpretovať výsledky meraní faktorov práce a pracovného prostredia s posúdením možných následkov na zdravie zamestnancov,
6. pripraviť zdravotno-výchovné články s tematikou prevencie chorôb z povolania,
7. riadiť a realizovať zdravotno-výchovné aktivity na pracoviskách,
8. vypracovať návrh intervenčného programu na pracovisku zameraného na zníženie rizika fyzikálnych, chemických a biologických faktorov v pracovnom procese, vrátane navrhnutia spôsobu overenia jeho efektu,
9. vykonávať štátny zdravotný dozor na pracoviskách vrátane ukladania opatrení,
10. identifikovať u zamestnancov choroby z povolania a spolupracovať na prešetrovaní podozrení na chorobu z povolania,
11. riadiť činnosť pracovnej zdravotnej služby.